І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 84. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 1-го ТРАВНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MAY 1, 1975 No. 84. VOL. LXXXII.

ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС В ТРАВНІ ПІД ЗНАКОМ ДЕЛЕГАТІВ 28-ОЇ КОНВЕНЦІЇ

Джерзі Сіті. — В травні цього року припадає перша річниця 28-ої Конвенції УНСоюзу, яка відбулася минулого травня в Філядельфії з участю 422 делегатів, 26 членів Головного Уряду і 4 почесних членів Головного Уряду. Для відповідного творчого відзначення цієї річниці, що припадає у 100-річчя поселення українців в Америці, Організаційний Відділ УНС звернувся окремим листом до всіх учасників 28-ої Конвенції, пригадуючи, що бути делегатом на конвенції є не тільки великою почестю, але рівночасно й обов'язком постійно дбати про розвиток УНСоюзу. Такий розвиток можна запевнити головно організуванням нових членів, без яких немає майбутности жадній установі. Тому, відзначаючи цю першу річницю 28-ї Конвенції Головна Канцелярія УНС звернулася до всіх делегатів із закликом придбати в травні бодай одного „символічного" члена. Коли це вчинять усі делегати і учасники згаданої конвенції, то травень може збагатити УНС на добрих чотири сотні нових членів.

В минулому конвенційному році 310 делегатів були активними в організуванні членів та виконали своє зобов'язання супроти союзу і придбали, як уже не делегатську десятку", то бодай декілька нових членів. Разом цих 310 делегатів збагатили союз на 3.083 нових членів, що становить 80 відсотків придбаних всіх членів у 1974-му році. В біжучому 1975 році за перше чвертьріччя в організаційну працю вже включилося 148 делегатів, які разом придбали для УНСоюзу за цей час 481 членів.

Прізвища делегатів, які придбають бодай одного „символічного" члена в травні, будуть проголошені в „Свободі".

У Філядельфії відбулася зустріч католиків українського і латинського обрядів

Філядельфія, Па. — У п'ятницю, 18 квітня, тут в залі св. Якова відбулася зустріч, яка мала на меті познайомити католиків латинського обряду із українським католицьким обрядом. Зустріч, яка проходила під назвою „Вечір з українцями", була зорганізована Комісією для людських відносин римокатолицької архидієцезії Філядельфії та місцевим Комітетом Оборони Валентина Мороза.

У запрошеннях, висланих католикам латинського обряду, сестра Гльорія Колман, одна із провідників згаданої Комісії, між іншим писала, що тоді, коли екуменічний рух старається шляхом діялогів нав'язати ближчі зв'язки між християнами різних віровизнань, то в самій Католицькій Церкві існують різноманітні і багаті традиції, про які велика кількість вірних нічого не знає. Український обряд — писала сестра Гльорія Колман — містить в собі багату культурну спадщину, чудову Літургію тощо.

Речники Комітету Оборони Валентина Мороза інформують, що під час цієї зустрічі заля св. Якова була заповнена, переважно неукраїнцями. Крім обговорення різниць між латинським і українським обрядами, на цій зустрічі представлено присутнім факти про недолю українського політичного в'язня Валентина Мороза, як також накреслено заходи, які вже пороблено і далі робиться в його обороні. Справу Валентина Мороза з'ясував Андрій Міхняк, діючий голова Комітету Оборони Валентина Мороза у Вашінґтоні.

Приявні на зустрічі одержали копії вирізок із газет про рух спротиву в Україні, памфлети про ув'язнених українських інтелектуалістів, а також підписали уродинове привітання для Валентина Мороза, яке було переслане до Владимирської тюрми, в якій вже довгі роки перебуває Мороз.

Під час цієї зустрічі промовляли також монсеньйор Михайло Федорович і професор Мирослав Лабунька.

У мистецькій частині „Вечора з українцями" брали участь Орися Гевка, Марія Стинь, Галина Мазурок і М. Бандера.

Філядельфійські англомовні газети „Ди Інкваєрер" і „Ди Івнінг Буллетин" інформували про цю зустріч.

В Ню Йорку відбудеться дипломовий речитль піяніста Святослава Домбровського

Ню Йорк. — В середу, 21-го травня ц. р. молодий піяніст Святослав Домбровський матиме свій дипломовий речиталь в Губард Рісайтел Голл (Мангаттен Скул оф Мюзік). Святослав Домбровський закінчив з відзначенням Український Музичний Інститут, кляси професорів: Ігора Соневицького, пок. Любомира Горницькоо і пок. Е. Чапельської і опісля перейшов на дальші музичні студії до Мангаттен Скул оф Мюзік, де був студентом проф. Джін Ґрагам. Будучи ще студентом УМІ, молодий піяніст присвячував особливу увагу творчості композитора Баха, що й було помітне у його пізніших виступах під час концертів визначних студентів УМІ.

В програмі дипломового речиталю твори композиторів: Д. Чімароса, Й. С. Баха, В. А. Моцарта, Й. Брамса, Е. Блоха. Концерт відбудеться, як сказано, в Мангаттен Скул оф Мюзік — 120 Клеремонт евеню, недалеко Колюмбійського університету, остання зупинка підземки 116-та вулиця.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ВЕЛИКОДНІ ПЕРЕДАЧІ „ГОДИНИ УКРАЇНСЬКИХ МЕЛОДІЙ"

Вашінґтон. — Роман Маринович, власник радіових і телевізійних передач „Година Українських Мелодій" інформує, що і цього року з Вашінґтону, Ню Йорку і Чікаґо передаватимуться великодні передачі в такому порядку: з Вашінґтону — неділя, 4-го травня (двічі) год. 7-8 ранку і год. 5-та вечора зі станції: WGTS FM 91,9; з Ню Йорку — субота, 3-го травня, год. 9 ранку з радіостанції WHBI 1059 і неділя, 4-го травня, год. 10-та ранку з цієї самої радіостанції; Чікаґо — неділя, 4-го травня, год. 7:30 вечора зі станції WEAW — AM,1330.

ВЕЛИКДЕНЬ В ГАНТЕРІ

Гантер, Н.Й. — Церковний Комітет інформує, що як кожного року в Гантері в церкві св. Івана Хрестителя відбуватимуться Великодні відправи, а саме: в суботу, 3-го травня ц.р. о год. 7-й вечером обхід з Плащеницею і Воскресна Утреня, свячення пасок; неділя, 4-го травня, год. 7:30 вранці Божественна Літургія.

УРЯД ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ СКАПІТУЛЮВАВ, КОМУНІСТИ ЗАЙНЯЛИ САЙГОН

ПРЕЗ. ФОРД ЗАКЛИКАЄ АМЕРИКАНЦІВ ДО ЄДНОСТИ В ОБЛИЧЧІ В'ЄТНАМСЬКОЇ ПРОГРАНОЇ

Вашінґтон. — Після успішного закінчення евакуації американців і деякої частини південних в'єтнамців з Сайґону вечером 29 квітня, президент Форд склав заяву на тему В'єтнаму, інформуючи про заходи Адміністрації забрати з Південного В'єтнаму всіх американських громадян, а також тих південних в'єтнамців, які з американцями співпрацювали за час останніх 15 років. Президент повідомив, що евакуацію закінчено і що „цією акцією закривається сторінка американського досвіду".

„Я закликаю всіх американців, — апелював президент Форд, — зімкнути ряди, уникнути взаємних обвинувачень за минуле, глядіти вперед в напрямку цілей, які всі ми поділяємо, і співпрацювати на відтинку великих завдань, які осталися до виконання".

У висліді евакуації, 29-го квітня зі Сайґону з допомогою 81 гелікоптерів вивезено майже одну тисячу американських громадян та 5,500 південних в'єтнамців. Разом за останній тиждень евакуовано, крім американського персоналу у Південному В'єтнамі, понад 55,000 південних в'єтнамців. Евакуація відбулася без більших труднощів, але з втратою одного гелікоптера та двох пілотів. Враховуючи загибель двох американських вояків день раніше в часі обстрілу Сайґону, втрата чотирьох американських вояків належить до останньої втрати в людях з боку ЗСА у В'єтнамі, де за час 15 років воювало на фронтах кілька мільйонів американців, 55,000 загинуло, а понад 360,000 було поранених.

Після заяви президента Форда, на пресовій конференції виступив ще державний секретар Генрі Кіссінджер, який зі свого боку ширше насвітлив розвиток ситуації у Південному В'єтнамі, зупиняючися над американськими заходами довести до політичної розв'язки конфлікту. Він звернув увагу на нарушення комуністами постанов Паризької угоди, а у відповідь на запити кореспондентів підтвердив, що вирішальною у цьому всьому була постава СССР та Китаю, які постачали зброю Північному В'єтнамові. Все таки, Г. Кіссінджер намагався переконати, що політика детанту далі актуальна і що ЗСА не можуть вести політики, якою була б унеможливлена співпраця з СССР, який подібно як і ЗСА має у своєму розпорядженні таку кількість атомової зброї, що конфлікт цих двох держав грозив би катастрофою у світі.

Генрі Кіссінджер, відповідаючи кореспондентам, обороняв свою політичну концепцію, але заявив, що у випадку, коли б виявилося, що його особиста корисність для ЗСА у процесі здійснювання американської зовнішньої політики була б послаблена, він з цього зробив би для себе належні висновки. З відповідей Г. Кіссінджера було видно, що в його опінії витворена криза у Південносхідній Азії і нещасливий розвиток подій у В'єтнамі сталися у висліді „послаблення екзекутивної галузі уряду ЗСА". На увазі він мав — і про це сказав — відому вотерґейтську аферу колишнього президента Ніксона, у висліді якої президент Ніксон втратив контролю над державними справами.

Сайґон, Південний В'єтнам. — Кілька годин по закінченні евакуації останньої групи американців та найбільш загрожених в'єтнамців, південнов'єтнамський президент Дуонґ Ван Мінґ повідомив 30 квітня населення країни про безвиглядність продовжування боротьби про безумовну капітуляцію. У своєму радіовому виступі, адресованому до Тимчасового Революційного Уряду (В'єтконґу), Дуонґ Ван Мінґ заявив, що „ми передаємо владу у ваші руки з метою уникнути проливу крови". Одночасно він звернувся до вояків і старшин південнов'єтнамської армії, щоб вони припинили дальші військові операції, повідомляючи, що він від імени південнов'єтнамського уряду передає владу комуністам.

Небавом після такої заяви Дуонґ Ван Мінґа про безумовну капітуляцію, комуністичні частини, в першій мірі танкові, почали займати Сайґон. Ніякого спротиву південнов'єтнамські війська вже більше не ставили. Майже одночасно із захопленням Сайґону комуністи окупували Бієн Гоа разом з повітряною базою та порт Вунґ Тау, звідки на човнах і менших та більших кораблях ще втікали південні в'єтнамці. Згідно з комуністичними повідомленнями, війська Тимчасового Революційного Уряду та Північного В'єтнаму остаточно захопили всю територію Південного В'єтнаму. Міністер закордонних справ у цьому комуністичному уряді Нгуєн Ті Бінґ, склала заяву напередодні захоплення Сайґону, що метою комуністів є „ліквідувати сайґонську адміністрацію, яка була інструментом американського неоколоніялізму". Вона також підтвердила, що „прагненням в'єтнамського народу є забезпечити об'єднання нашої країни, бо упродовж тисячів років в'єтнамський народ був завжди одним народом".

Ліквідація решток сайґонського уряду почалася негайно по захопленні столиці. Першим кроком до того був арешт президента Дуонґа Ван Мінґа, якого група комуністичних вояків забрала з президентської палати і вивезла у невідомому напрямку. Яка доля зустріне його і всіх тих південних високих урядовців, які не залишили країни з американцями, не відомо. Нгуєн Ті Бінґ в інтерв'ю заявила, що „ми будемо елястичні" що комуністи не плянують „кожного з противної сторони повісити". Очевидно, така заявва має свою окрему вимову.

Зовнішнім виявом тенденції комуністів якнайскоріше ліквідувати все, що нагадувало б незалежний південнов'єтнамський уряд, є перейменування Сайґону на Місто Го Чі Мінґа.

Португалія готова переговорювати з Америкою в справі Азорських островів

Лісбон. — Португальський уряд повідомив ЗСА, що він готовий відновити переговори в справі американських летунських баз на Азорських осторовах. В результаті переведених у вівторок, 29-го квітня ц.р., розмов між міністром закордонних справ Португалії Арнесто Мело Антунесом і американським амбасадором Франком Карлуцці, мабуть вже в недалекому майбутньому розпочнуться перервані раніше переговори між обома країнами. В зв'язку з відновою переговорів преса відмічує, що на Азорах діє сильний антикомуністичний рух, який побоюється, що Португалія може піти задалеко на ліво і попасти під комуністичне панування. Серед членів цього руху чимраз частіше чуються сепаратистичні голоси, які вимагають створення окремої самостійної азорської держави. В останніх виборах на Азорах ці центрові партії здобули аж 63 проценти усіх голосів, соціялісти 23 і комуністи тільки 2,3 процента. Військові залоги на Азорах складаються переважно з місцевих рекрутів, які у випадку сильного руху відокремлення напевно піддержуватимуть місцевих „центристів".

ФІЛІППІНИ ПЛЯНУЮТЬ ЗМІНИТИ ОБОРОННИЙ ДОГОВІР З ЗСА

Маніля. — Згідно з заявою філіппінського президента Фердинанда Маркоса, уряд Філіппін вирішив розпочати переговори з ЗСА, щоб „в обличчі нової ситуації в Індокитаї" переглянути та відповідно змінити оборонний філіппіно-американський договір. Головною темою переговорів буде справа американських баз на Філіппінах.

Канада вимагає відклику китайського дипломата

Оттава. — Канадський уряд звернувся до китайської амбасади в Оттаві з вимогою відкликати і вислати на батьківщину одного китайського дипломата, який, згідно з інформаціями уряду, займався „активністю не пов'язаною з його дипломатичною місією". Міністер закордонних справ Канади Аллан МекІкен відмовився дати ближчі інформації в цій справі, заявляючи, що такі інформації не послужили б інтересам Канади і Китаю та могли б спричинитись до погіршення дипломатичних відносин між обидвома країнами.

ОДЕРЖАНО НОВИЙ ДОКУМЕНТ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ В СССР

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). На Захід продістався текст заяви українського політичного в'язня Пермських таборів Віталія Калиниченка до Президії Верховної Ради СССР. Подаємо його заяву в цілості:

До Президії Верховної Ради СРСР (копія для Комісії прав людини ООН) Заява про вимогу надати статус політичного в'язня.

Обставини: 12 січня 1967 року Мурманський обласний суд засудив мене на 10 років ув'язнення за політичні переконання. Проте, що суддя не допустився помилки, переконливо доводить вирок у якому м. ін. кажеться: Не згідний з суспільним і політичним устроєм у нашій країні... злочин він вчинив з політичних мотивів... і т. д.

Я сам признав, що мої переконання суперечать офіційно дозволеним в СРСР і тому «..на початку 1963 року знищив мою комсомольську виказку...» Але цей мій вчинок не дає підстав кваліфікувати спробу втекти за кордон за статтями 15-64 КК РРФСР.

Витлумачивши спробу незаконного переходу кордону (що в статтях 15-83 КК РРФСР) як зраду батьківщини, суд ще раз показав справжнє обличчя політичного терору.

Таким чином, ми не маємо доконаного злочину, що за нього треба присуджувати жорстоку кару.

Мета: З огляду на зазначене, доводжу до відома Президії про те, що я вимагаю:

1. Надати мені умови тримання під арештом згідно з статусом політичного в'язня,

2. Скасувати винесений мені вирок Мурманського суду,

3. Дати змогу представникам Об'єднаних Націй та іншим міжнародним організаціям перевірити підстави мого обвинувачення і засудження, і умови тримання під арештом.

Якщо моя вимога про статус політичного в'язня не буде задоволена до 12 січня 1975 року, я буду змушений від цього дня ввести для себе умови за статусом політичного в'язня за двома пунктами: а) не брати участи у примусовій роботі, б) не стригти голови.

Порядком протесту за не законне перебування у в'язниці, у день прийняття Загальної декларації прав людини, 10 грудня 1974 року оголошую відмову від їжі на 1 день.

24 листопада 1974 року

Політичний в'язень
Кучицького концтабору 389-36, Пермської області
Віталій Калиниченко

Кастро виготовив проєкт конституції для Куби

Гавана, Куба. — На початку цього місяця комуністичний режим Куби опублікував проєкт конституції для тієї країни, виготовлений до великої міри прем'єр-міністром Фіделем Кастром. Згідно з повідомленнями кубинських урядових чинників, ця конституція має „здемократизувати" публічне життя країни та впровадити „децентралізацію державного апарату". Протягом цього року громадяни Куби мають познайомитись із проєктом конституції, продискутувати його, а на початку наступного року всі громадяни Куби від 16-го року життя вгору мають голосувати в крайовому референдумі над остаточною версією тієї конституції. Куба не мала конституції від 1959-го року, коли повстанці під проводом Кастра повалили владу Фульгенсія Батісти.

Проєкт нової конституції, яка має 141 статтю, „віддзеркалює думки прем'єр-міністра Кастра" — заявив Бляс Рока, чільний член Секретаріяту Центрального Комітету Комуністичної партії Куби. Проєкт пропонує створити Крайову Асамблею із 360-400 членів, яка вибирала б 31-членну Державну Раду. Президент тієї Ради був би заразом прем'єр-міністром і головою держави. Дотепер ці два пости розділені: Кастро є прем'єр-міністром і провідником комуністичної партії, а д-р Освальдо Дортікос Торрадо є головою держави.

„Децентралізація державного апарату" мала б бути віддзеркалена у створенню провінційних леґіслятур, які відповідали б, наприклад, за місцеву продукцію та послуги, але центральні органи далі контролювали б діяльність на крайовому рівні, наприклад, мали б нагляд над рафінеріями цукру, головного продукту Куби. Проєкт конституції зазначує, що провінційні леґіслятури та місцеві асамблеї „близько співпрацювали б" з органами комуністичної партії та брали б участь у виготовленню і введенню в життя економічних та соціяльних плянів центрального уряду.

Економіка країни була б далі вповні знаціоналізована, тобто, всі засоби продукції та торгівлі залишилися б власністю держави. Тільки фармери, які продукують тютюн і каву, залишилися б власниками своїх фарм.

Проєкт конституції „ґарантує" рівноправність між чоловіками й жінками, безкоштовну освіту й медичну опіку та інші послуги, „ґарантує" свободу преси, слова, релігії тощо, але тільки „згідно з цілями соціялістичного суспільства". Мистці також матимуть свободу „самовиявлення"... якщо їхнє мистецтво" не противитиметься кубинській революції".

Кубинська конституція буде першою комуністичною конституцією у Західній Півкулі.

Любов Коленська

НАЧЕ В КАЗЦІ...

Репортаж з Реконвалесценційного Дому

ДАВНО КОЛИСЬ . . .

Приходять на думку слова у стилі древніх казок: „Колись давно у такому то царстві, такому то государстві жила, була дівчина Кейт Мейсі — вродлива та чарівна, дівчина небуденних чеснот, з якою нікому не зрівнятись". Вона виводилась уже з дев'ятого покоління, прибулого з Англії до Америки, з прадавньої родини квекрів. Її прапредок приїхав до Сейлсбурі, Масс. у 1635 році Її батько Джосая людина незвичайних здібностей, народився у 1838 році, в Ню Йорку. Відтак він одружився з Кароліною Еверет, виховуючи троє дітей: Едіт, Кейт (народжена в квітні 1863) і Валентину. Не зважаючи, на суворі традиційні обичаї квекрів, дитинство Кейт було сповнене гомінкою радістю і щастям. На жаль, коли їй було 13 років, помер її батько на черевний тиф, проживши лиш 37 літ, залишивши в спадщині колосальне майно. Тому в їхньому домі тривав надалі добробут, у дітей були приватні учителі й вони часто з матір'ю та зі своїми родичами подорожували по різних країнах. Проте як не дивно, хоча молода Кейт могла здобути, що їй тільки забаглося, вже зі самих ранніх років у ній зародилася духова потреба думати про інших і обдаровувати їх порадою, приязню чи матеріяльною допомогою.

Дня 5-го грудня 1883 року Кейт вийшла заміж за молодого адвоката Волтера Грема Ледда. Її подружжя було надзвичай щасливе, бо її чоловік позначався цими самими прикметами, що й вона — шляхетністю та людяністю —і вони вдвійку старалися нести пільгу іншим. У своєму щоденнику Кейт згадує, що завжди найбільш радісний день в її житті був тоді, коли, вчинивши комусь добро, вона бачила усмішку на обличчі тієї людини. Та небавом Кейт почала хворіти, і так за вийнят-

(Закінчення на стор. 2-ій)

Авторка репортажу, ред. Любов Коленська (сидить), під час свого перебування в реконвалесценційному Домі Кейт Мейсі Ледд, в якому вона після своєї операції провела три тижні на рекомендацію та завдяки старанням її лікаря д-ра Любомира Кузьмака.

Нові археологічні відкриття в Україні

Київ. — „Радянська Україна" з 22-го квітня інформує, що археологи України відкрили поблизу нинішнього села Майданецьке на Черкащині при допомозі розкопів та електромагнітних апаратів близько півтори тисяці жител, розміщених 12 рядами. Вчені дійшли до висновку, що це був укріплений центр трипільського суспільства, де могло жити кілька тисяч осіб. Таких великих поселень того періоду досі не знаходили, тому його дослідження відкриває нову сторінку в історії населення трипільської культури.

Дані про вивчення унікальної пам'ятки давнини були з'ясовані на всесоюзній конференції „Новітні відкриття радянських археологів", яка закінчила роботу в столиці України. В ній взяли участь — пише газета — визначні вчені з Москви, Ленінграду і всіх союзних республік.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Кінець В'єтнамської „пригоди"

Коментуючи рішення президента Форда евакуювати з Південного В'єтнаму ввесь американський персонал, радіокоментатор сказав, що сьогодні, тобто 29-го квітня, є день, в якому прийшов кінець „американській пригоді" у В'єтнамі. Як би не було, 29-го квітня для ЗСА фактично закінчилася в'єтнамська війна. В'єтнам мусіли залишити всі американці, які мали будь-яке відношення до тієї війни. Залишення В'єтнаму відбулося подібно до залишення Камбоджі: під охороною американських військових частин на гелікоптерах покидала столицю остання група американців, у той час, коли саме місто вже цілком оточили комуністичні війська. Кілька годин після закінчення американської евакуації президент Дуонг Ван Мінг повідомив про капітуляцію і передання влади у Південному В'єтнамі комуністам. 30 квітня комуністичні війська зайняли Сайгон.

За словами одного члена Ради Національної Безпеки, з хвилиною рішення президента Форда забрати з В'єтнаму всіх американців „закінчився період цілого покоління у зведеній на манівці американській політиці". Фінал, як бачимо, прийшов у формі, якої найменше сподівалися всі ці американські політичні і військові діячі, коли рішалися на щораз то більше заанґажування у в'єтнамському конфлікті, надіючись зупинити дальше просування комуністів. Провалився також плян Ніксона - Кіссінджера допровадити до замирення у В'єтнамі на базі статусу кво з 1954 року у переконанні, що комуністи додержать прийнятих зобов'язань. „Мир з честю" у виданні колишнього президента Ніксона і в опрацюванні деперішнього державного секретаря Генрі Кіссінджера виявився великою фікцією, що потривала тільки два роки.

В'єтнамська „пригода" чи правильніше „лекція" має, однак, ще інше і багато важливіше значення. Вона розкриває у повну широчінь дійсну вартість домовлень з комуністичним бльоком. На цих домовленнях і на довір'ї до комуністичного слова, чи підписаного комуністами документу, побудовано американську політику за час останніх років. Її прагне продовжувати президент Форд. В'єтнам виявляє, однак, що комуністична договірна сторона дотримується будь - якого договору так довго, як довго це в її інтересі. З моментом, коли цей інтерес кінчається, від домовлення на погляд Москви, Пекіну, Ганою, Пхеньяну тощо автоматично втрачають всі свою зобов'язуючу силу.

На щастя, в'єтнамська „пригода" не є вітальною в загальному контексті американської міжнародної політики, а тільки своєрідним периферійним експериментом, з яким не пощастило. Гірше буде, коли вартість комуністичних зобов'язань З'єднані Стейти „вивчатимуть" там, де будуть у прямій формі заторкнені їхні основні національні інтереси. Немає сумніву, що В'єтнам повинен таки привести до ревізії у поглядах на усю дотеперішню політику детанту. Вимоги на цю тему треба тільки привітати.

Перехоплена ініціятива

Дипломатичні заходи Москви на Середньому Сході і остання заява Андрея Громика на бенкеті на честь міністра закордонних справ Сирії Абделя Каліма Хадама про забезпечення кордонів, якщо Ізраїль відступить на позиції з 1967 року, викликала подвійні міркування західніх коментаторів. Дехто з них схильний думати, що виступ Громика це суто пропагандивний маневр Москви, а висунені пропозиції були не до прийняття. Совєтський Союз, мовляв, вимагає від Ізраїля не тільки віддати всі окуповані у двох війнах (1967 і 1973) арабські території, але явно прямує до створення окремої палестинської держави на теренах західньої Йорданії і районів Гази. Ситуація однак змінилася, і багато песимістично наставлених політиків починають переконуватись, що пропозиції Громика можуть становити вихідний пункт започаткування нових мирових переговорів під керівництвом Москви з виключенням з них З'єднаних Стейтів Америки і з наміром „покарати" і підірвати в арабському світі престиж теперішнього президента Єгипту Анвара Садата за його надто прихильне становище у відношенні до ЗСА.

Причиною зміни поглядів західніх обсерваторів було повідомлення, що два високопоставлені совєтські емісари перевели на початку квітня таємні переговори з ізраїльським урядом і одержали запевнення, що пропозиції Москви будуть „докладно розглянені урядом". Треба припускати, що привезена московськими дипломатами відповідь не була цілковито неґативною, коли після цього Громико виступив зі своєю пропозицією публічно.

Очевидно, Совєтський Союз не зробив ще жадних конкретних потягнень і правдоподібно очікує реакції арабських держав, головно Савдівської Арабії, яка мабуть єдина є проти будь-яких переговорів з Ізраїлем. Ближчою ціллю Москви є, за посередництвом „приватних" розмов, запевнити успіх Женевській конференції, що її СССР домагається вже від довшого часу, а проти якої виступали ЗСА, не бачучи можливости полагодити справу ізраїльсько-арабського конфлікту на такій багатолюдній міжнародній конференції. Натомість уряд ЗСА піддержував цілковито дипломатичну ініціятиву „крок за кроком" державного секретаря Генрі Кіссінджера.

Цілком слушними треба вважати міркування деяких американських політичних коментаторів, які твердять, що Москва, перехопивши американську ініціятиву на Середньому Сході і, використовуючи хвилеве захитання довір'я до американської закордонної політики союзників ЗСА, надіється, що Ізраїль, хоче він цього чи ні, — буде змушений погодитись на совєтське посередництво, а тим самим престиж СССР на цьому обширі знову буде привернений. Немає сумніву, що Москва використає ситуацію на Середньому Сході для своїх імперіялістичних цілей і розбудови воєнних баз в арабських країнах.

І. Вовчук

В ГАЛАСІ „ОТЕЧЕСТВЕННОЇ" ПЕРЕМОГИ

В московському большевицькому царстві ведеться посилена підготова до ювілею — 30-ліття перемоги над гітлерівською Німеччиною в Другій світовій війні. Ювілеї в країні „зрілого соціялізму" дуже поширені.

Вони стали важливим засобом внутрішньої політики ЦК КПСС, який на сучасному її закруті намагається здійснити програму злиття всіх земель, історії і національно - культурних надбань неросійських націй в єдиному потоці московського єдинодержавства з його мітичним совєтським народом. Ювілей перемоги особливий, він, за твердженням імперської преси, скерований в майбутнє.

На березневих нарадах підопічних Москві комуністичних партій сателітних европейських країн, в Празі, як говориться в передовиці „Правди", „в центрі уваги були питання координації ідеологічної діяльности в зв'язку з перемогою над фашизмом".

За плянами ЦК КПСС ювілей Перемоги має перетворитись на свято всіх прогресивних сил, з підкресленням солідарности московського соціялізму з національно визвольними рухами поза імперським комплексом СССР, в якому імперська партія веде невгаваючу боротьбу з національно - визвольними силами неросійських націй, об'єднаних національними ідеями.

В кремлівській стратегії „мирного наступу" проти капіталізму ювілей перемоги буде використано, щоб боротьбу націй у минулій війні показати світові за подвиги совєтського народу.

В постанові ЦК КПСС „Про 30-річчя перемоги совєтського народу у Великій Вітчизняній війні 1941-45 років", зміст якої подала московська преса на початку лютого, говориться про перемогу не націй, а мітичного совєтського народу, „надхненником і організатором боротьби якого була комуністична партія, — керівна спрямовуюча сила".

Ювілейні урочистості за постановою ЦК КПСС встановлено по всьому імперському царстві від 5-го до 9-го травня, а підготовча праця до них ведеться більше року.

„Ведучи трударів на штурм вирішального року п'ятирічки", володарі Кремля вимагали в зверненні ЦК до партії і народу, щоб партійні кадри використовували річницю перемоги для мобілізації населення на виконання економічних завдань і, взоруючись на героїзмі військових битв, напомповували маси соціялістичним ентузіязмом.

Постанова велить і вимагає від партії розгорнути на підприємствах, в колгоспах і радгоспах, в установах і військових частинах політичну роботу для роз'яснення всесвітнього значення перемоги, підкреслюючи непохитну єдність совєтського народу „отечественний" патріотизм.

В сучасній політиці єдинодержавства брежнєвське владування в боротьбі з національною ідеєю намагається відчужити людину від національної гордости, протиставляючи їй всенаціональну гордість, убити національний патріотизм і прищепити „отечественний".

Батьківщину має заступити соціялістичне „отечество" — „багатонаціональна країна з усіма її кліматами і ландшафтами, з усіма історико - революційними діяннями від великої Жовтневої Революції до провідної ролі її в прогресивному розвиткові світу" („Новий Мір" ч. 5, 1974 р.).

В імперії і поза нею ведеться велика праця, щоб на героїзмові перемоги утвердити „провідну ролю" большевицького діяння. В численних виданнях, що виходять величезними тиражами, на різних конференціях настирливо доводиться, що: а) в перемозі над фашизмом доведено життєздатність і незламність першої в світі соціялістичної держави СССР; б) в побудові соціялізму створилась нова історична спільність — совєтський нарід; в) всевладна партія, передбачаючи можливість військового зудару з силами імперіялізму, готувала країну до оборони і перемоги.

Нового в тих штампах, що ними Москва утверджує для себе свою повноцінність, нічого немає. Готуючи населення до свята перемоги, йому тільки дуже посилено повторюють скрізь те, що давно втратило вартість.

В ювілейному галасі і пропаґандивній метушні велику увагу приділено насвітленню подій перед початком війни, що привели до неї. Вийшли три томи „Історії Другої світової війни 1939-1945", яка матиме всіх 12 томів (очолює головну редакційну комісію А. А. Гречко).

В першому томі насвітлено зародження війни і боротьбу прогресивних сил за збереження миру. В другому томі насвітлюються події напередодні війни, а в третьому — її початок і підготову до аґресії проти СССР.

На Україні буде видано 350 книг тиражем 25 мільйонів примірників. „Та, мабуть, найбільш фундаментальним є тритомник, який виходить російською мовою — „Українська РСР у Великій Вітчизняній війні Радянського Союзу" . („Літературна Україна" 15-го квітня).

Чи треба повнішого доведення про напрямок большевицького діяння щодо неросійських націй в імперському комплексі СССР, як „фундаментальне видання" тритомника на „отечественном язике", в заголовкові якого увиразнено стан УССР — як „суверенної колонії"? Насаджуючи „отечественний" патріотизм, імперська влада відчужує українську й

(Продовження на 3-ій стор.)

ТРАВЕНЬ — МІСЯЦЬ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

За постановою 2-го Світового Конгресу Вільних Українців, котрий відбувся в Торонті 1-4-го листопада 1973 р. та згідно з рішенням IX-ої Пленарної Сесії Секретаріяту СКВУ, котра відбулася 1-2-го лютого 1975 р. в Торонті, Президія Секретаріяту СКВУ проголошує неділю 11-го травня 1975 р. „Днем Солідарности з Нескореною Україною" та травень ц. р. — „Місяцем СКВУ".

Маючи на увазі, що в неділю 11-го травня ц. р. припадає „День Матері" та тому, що 1975 р. є „Міжнародним Роком Жінки", Президія СКВУ пропонує, щоб в усіх країнах та місцях поселення українців у вільному світі були відправлені молебні або відбулись масові громадські збори, присвячені нескореній Українській Матері на Батьківщині. По спроможності пропонується влаштувати акції, скеровані на чужомовну публіку, та збирати масово підписи, зокрема визначних співгромадян країн нашого поселення до ООН і до урядів УССР та СССР під заявами, домагаючись звільнення невинно засуджених сестер і братів в Україні. В цій справі Президія Секретаріяту СКВУ вже звернулась до Проводів Українських Церков, Центральних Репрезентацій і Міжкрайових Надбудов.

Рівнож, Фінансова Комісія СКВУ в місяці травні ц. р. розпочне кампанію для зібрання адрес українців в нашій громаді, котрі готові зложити більші суми на потреби СКВУ. Плянується зібрати принаймні 10,000 адрес у вільному світі й просити, щоб кожна особа зложила суму між 100-1,000 дол., в залежності від її спроможностей, на Фонд СКВУ.

11-го травня 1975 р.—„День Солідарности з Нескореною Україною" — відбуватимуться збірки на Фонд СКВУ у всіх місцях поселення українців у вільному світі. Беручи під увагу найновіші вістки з України, апель наших братів і сестер в ч. 7-8 „Захалявного Українського Вісника" — де вони висловлюють бажання, щоби СКВУ був їх голосом в ООН — акція „Дня Солідарности з Нескореною Україною" стає преважливою. Від постави загалу українського громадянства залежатиме, чи СКВУ зможе виконати цей наш спільний обов'язок супроти наших братів і сестер в Україні та здійснювати ряд інших проєктів.

Президія Секретаріяту СКВУ звертається до всього українського громадянства допомогти у переведенні „Дня Солідарности з Нескореною Україною" та „Місяця СКВУ" і своїми пожертвами на Фонд СКВУ допомогти у продовженні та посиленні дії СКВУ.

Інформаційна Служба СКВУ

Торонто, 14-го березня 1975

ЗВЕРНЕННЯ УККА

Популяризуючи ідею і працю Світового Конґресу Вільних Українців у здійснюванні завдань в користь української спільноти у вільному світі та в обороні національно - державних і людських прав українського народу в Україні, Екзекутива УККА, згідно з постановою Секретаріяту СКВУ відзначити місяць травень 1975 року місяцем СКВУ, а неділю 11-го травня, як „День солідарности з нескореною Україною", закликає свої Відділи та Крайові Центральні Організації перевести в місяці травні серед українського громадянства збірки на потреби СКВУ.

Для переведення збірок прохаємо використати зокрема переслані до Відділів збіркові листи та інформаційний матеріял. Всі зібрані суми просимо переслати до Головної Канцелярії УККА в Ню Йорку, згідно із домовленням з Президією Секретаріяту СКВУ, для повної відчитности і проголошення датків у „Віснику СКВУ". Датки, переслані через УККА, можна відрахувати у Ваших податкових звітах.

У молитвах під час Богослужб у намірені українського народу в неділю 11-го травня, а теж під час відповідних громадських імпрез з нагоди „Дня Матері", у цьому ж дні наголосім символіку „Дня Солідарности з Нескореною Україною" у вияві пошани для нескореної Української Матері на Батьківщині, яка в жорстоких умовинах, переслідувань совєтсько - московським режимом, виховує своїх дітей на українських патріотів і зберігає українську родину та геройчно виявляє себе у змагу за національні і людські права українського народу.

Нашу солідарність із поневоленим, але нескореним українським народом заманіфестуємо зокрема скріпленням наших акцій в обороні в'язнених у концентраційних таборах українських патріотів В. Мороза, Л. Плюща, Ю. Шухевича і всіх інших, які караються, але не каються у боротьбі за право українського народу жити самостійним, вільним життям у власній Українській Державі.

У місяці травні, місяці СКВУ, злучім наші думки в обороні української правди у вільному світі — в політичній і культурній площині та в дусі СКВУ цементуймо єдність конструктивної творчої дії всієї української спільноти у вільному світі.

ЕКЗЕКУТИВА УККА

ЗВЕРНЕННЯ ВЛАДИКИ МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА

Дорогі Брати і Сестри!

Гостро відчуваючи потребу об'єднання всіх українців поза Батьківщиною та історичну конечність покликання до життя всесвітньої української установи у вільному світі, Українська Православна Церква у значній мірі спричинилася до постання Світового Конгресу Вільних Українців та відбуття двох його конгресів. Крім того, наша Церква повсякчасно підтримувала морально й матеріяльно виконавчий орган цієї, тепер найвищої нашої громадської установи поза межами України — Секретаріят СКВУ, членом якого і я маю честь бути ось уже восьмий рік.

Покликання до життя постійного Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців радісно привітала широка українська громада у всьому світі, особливо ж українські патріоти на Батьківщині, обдаровуючи водночас СКВУ повним довір'ям та правом бути найавторитетнішим речником української визвольної боротьби поза межами України.

Як усім нам відомо, міжнародні події, що заіснували після останньої великої війни, зокрема ж на протязі останнього десятиліття, довели цілий світ до стану хаосу й поставили його перед трудними до мирного розв'язання проблемами. Все частіше чуємо про неминучість нової, вже всесвітньої війни. У таких, повних трагізму годинах, всі українці, особливо ж на вольній волі сущі, зобов'язані здобутись на найтісніше згуртування в думках і дії, бо щойно тоді не залишимось німими свідками грядучих і вирішальних для всього світу подій, як це вже не раз було в минувшині, коли сильні світу вирішували долю України без нас.

Саме тому вважаю за свій найвищий і почесний обов'язок звернутись до всіх українських патріотів у вільному світі з виплиecon з глибин мого серця закликом:

якнайскоріше дійти до глибокого усвідомлення великої ваги Світового Конгресу Вільних Українців у сучасних потребах усієї української нації, поспішити якнайактивніше й громадно об'єднатися довкола СКВУ; та негайно посилити нашу моральну й матеріяльну допомогу Секретаріятові СКВУ, для здійснення ним усіх тих надзвичайної ваги завдань, що ними ми всі обтяжили цю установу.

Місяць травень, що його проголошено „Місяцем СКВУ", дає нам неповторну нагоду: — виділити із наших великих достатків щедрий дар на творчу дію СКВУ і дати цим свідоцтво нашого чесного й нелукавого служіння Україні-Страдниці. Допоможи ж нам, Боже, у годину найтяжчого іспиту!

Ваш, з любов'ю у Христі

† Митрополит Мстислав

Квітня 10-го, 1975 року.
Каракас, Венесуеля.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО „УРЯД" УССР

Заклик Конференції Українських Центральних Академічних Професійних Товариств є без сумніву незвичайно на часі. Мені зокрема сподобалась точка 2(г), де стверджується що: „Необхідність доказати світові, що єдиним справжнім речником України на міжнародному форумі може бути тільки політичний центр, свобідно створений вільним українським народом, а не висланці маріонеткового „уряду" УССР".

Я незгідний тільки з терміном „маріонетковий „уряд" УССР". „Уряд" УССР в ніякому випадку не можна називати „маріонековим урядом", бо він таким не є. Маріонетковим урядом є уряд Польщі чи Чехо - Словаччини. „Уряд" УССР це звичайна адміністрація УССР, тому, що ані члени „уряду" УССР ані делегація УССР в Об'єднаних Націях не є назначувані згідно з бажанням українських комуністів. Їх призначує і відкликає російський комуністичний уряд. Уряд цей в кожній хвилині може зліквідувати і „уряд" УССР і його представництво в ОН, і навіть цілу „державу" УССР. І тому немає найменшого сумніву, що представництво УССР в ОН не заступає інтересів ані українських комуністів, ані українського народу. Воно заступає виключно інтереси червоної російської імперії, які є крайньо ворожі до національних інтересів українців усіх політичних переконань.

Але ще раз підкреслюю, що сенс точки 2(г) є правильний, добрий, і дуже на часі.

М. Мельник

Кент, Огайо

Любов Коленська

НАЧЕ В КАЗЦІ...

Репортаж з Реконвалесценційного Дому

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ком малих очерків часу, вона протягом усього життя нездужала. Через те вони виїхали з Ню Йорку до Фер Гіллс, закупили землі й дім під назвою Белчер, що й досі ще існує недалеко теперішнього відпочинкового Дому Кейт Мейсі Ледд. І знову, у своєму щоденнику Кейт згадує, що протягом цих восьми років вона почувалася найщасливішою людиною; майже не хворіла санкувалась, їздила на ковзанах і ходила на прогулянки, милуючись природою. У цьому ж часі подружжя Кейт і Волтера Ледда заснували їхню першу філятропійну одиницю — відпочинковий дім під назвою Мейпл Котедж для цих жінок, що самітні, або, й навіть коли в них є кому заопікуватись ними, усе ж немає коштів надальше лікування. Цей Дім був ввесь час відкритим в часі від 1-го травня до жовтня і протягом 35 років в ньому видужувало, безкоштовно лікуючись, 300 жінок. Він існує ще й сьогодні, в ньому мешкають працівники теперішнього реконвалесценційного дому. Пізніше Волтер Ледд закупив ще й іншу посілість поблизу Мейпл Котеджу, назвавши його Натірер (сьогодні Кейт Мейсі Ледд), й там вони проживали до кінця життя.

У своєму тестаменті Волтер Ледд зазначив, що по смерті його дружини все їхнє майно він віддає на відновлення, перебудову, заснування і утримування теперішнього Дому для хворих, що потребують дальшого піклування, щоб видужати, з цим, що його повинні назвати іменем його дружини, в пам'ять її батьків — Джосаї і Кароліни. Цим самим він відзначив пам'ять дружини, в бажанні підкреслити її незвичайну скромність, вона бо, засновуючи багато інших філянтропійних установ по різних місцевостях Америки, назвала їх іменем своїх батьків або родичів — ніколи своїм власним.

В житті бувають різні несподіванки, хоча все своє життя Кейт безустанно хворіла, її чоловік помер швидше від неї, на запалення легенів у 1933 році. Для Кейт це було неочікуване й незвичайно болюче переживання, тим більше, що у них не було дітей. Але її зразу, у найважчих хвилинах, оточили розрадою і приязню приятелі й родичі. В пізніших роках, коли її недуга не дозволяла підводитися з постелі — Кейт виносили на терасу, де вона милувалась незрівняної краси природою, яка для неї окрім людей була найближчою. Кейт Мейсі Ледд померла у 1945 році, а 17-го січня 1949 року до новозаснованого відпочинкового Дому прийшла перша пацієнтка; досі тут тут перебувало 14 000 жінок.

У тестаменті Волтер Ледд також зазначив, що цей Дім повинен існувати до 21-го травня 1983 року, а це майно, що ще залишиться, його опікуни (яких він призначив) повинні розділити на п'ять різних фундацій:, на Нюйоркський, Гемптон, Джон Гопкінс і Таскеджі університети та на школу Беррі в Римі, у Джорджії; школу цю заснувала його дружина ще раніше, віддаючи її в користування цим хлопцям, в яких не було матеріяльної змоги навчатись. Слова з рядків тестаменту Волтера Грема Ледда звучать: „Все своє майно віддаємо, щоб допомогти тим, які потребують скріпити здоров'я, або тим, в яких немає матеріяльної змоги закінчити свої студії, а теж на різні досліди в ділянці медицини".

СЬОГОДНІ . . .

Березневий похмурий і вітряний день. Їдемо автом одномилевим узбіччям крутої і вузької дороги в Піпек Веллі, Н. Дж. Із шорохом коліс — праворуч прудко біжить річка Раріten, а ліворуч пнуться по горбках безлисті дерева в очікуванні весни. Ще один закрут — і перед нами розлогі галяви, а на горбах різнодерев'я і кущі золотодощу, доґвуду і рододендронів, вічнозелених кущів, безліч магнолій і японських вишень та пишні високі сосни. Підіймаємося ще вище й пристаємо. В самому центрі — клюмба ще нерозцвілих тюльпанів, а у вітрі, на щоглі — американський прапор.

Напроти, наче розкішний палац, триповерхова будівля, завершена лініями колоніяльного стилю — Дім Кейт Мейсі Ледд, що знаходиться у Фер Гіллс в Піпек Веллі, Н. Дж., довкола якого — простори 1 000 акрової посілости. На червоних цеглах цієї будівлі — не то плющ, не то галуззя дикого винограду.

Відчиняємо важкі двері і входимо у високий передпокій. Там два шкіряні фотелі з вигідними спинками і столик, з одного боку ватран, а понад ним портрет Волтера Грама Ледда, зодягненого до їзди верхи, з другого — Кейт Мейсі Ледд—молодої жінки у довгій сукні, з китицею квітів — портрети колишніх властителів і фундаторів цього Дому, а зараз побіч кімната, а в ній похилені над паперами жінки-урядовці. Звідтіля виходить пані Ліндебері, яка займається прийомом гостей, і, як пізніше довідуюся, допомагає в бібліотеці у підборі книжок. Вона приймає більш як увічливо, нічого не допитується, бо всілякі формальності полагоджують заздалегідь, щоб по приїзді надмірно не втомлювати. Прислуга відбирає багаж, і входжу до більш як просторої вітальні. Стіни тут обиті брунатним деревом, суфіт різьблений у фантастичні ґірлянди. Відпочиваю і розглядаюся, і бачу праворуч вхід до бібліотеки, фортепіяно, а понад ним знову портрет Кейт Мейсі Ледд у старшому віці з вахлярем у руках, праворуч органи, посередині телевізор і вхід до їдальні, в центрі кімнати ватран, фотелі, софи, до стін прикріплені канделябри, а на столиках вибагливі лямпи, античні вази, а в них квіти. Підводжуся і підходжу ближче, не можу бо повірити, що у цій предвесняній порі — маки, гвоздики, тюльпани, львина-паща — усе свіже й розцвіле.

(Продовження буде)

В ГАЛАСІ „ОТЕЧЕСТВЕННОЇ" ПЕРЕМОГИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

інші не-російські нації від рідної мови.

За московського велико-державства українську людину большевицьке діяння відчужило від землі, від продуктів її праці, від релігії, звичаїв, віри і традицій, а тепер у неї відбирається почуття національної гордости.

Для виховання „отечественного" патріотизму історичні події насвітлюються за логікою навиворіт, щоб приховати непідготованість країни і катастрофальні поразки в першому періоді війни.

Академік І. Мінц, рецензуючи три томи „Історії Другої світової війни" в статті „Повчальні уроки історії", робить далекий від правди висновок, твердячи, що „в світлі наведених в рецензованих томах матеріялів зникають, як туман під яскравим промінням сонця клеветницькі видумки наших недругів, мов би совєтська країна не готувалась зустрінути війну". („Ізвєстія", 3-го квітня).

Партія, за твердженням академіка, як і інших авторів, передбачала зудар і наполегливо готувала країну до зудару і перемоги. А в зовнішній політиці вона „енергійно переводила курс на створення міцного союзу СССР з Англією і Францією, який би передбачав взаємну допомогу проти агресора".

Дійсно, „історія не для їхнього відомства", як влучно зауважує А. Синявський. Перемогу готували, а як почалася війна, то відступали до самої Москви. І коли б не безглузда політика гітлеризму до поневолених большевизмом націй (та не велетенська, просто неймовірна допомога, ЗСА), то й „отечественого" ювілею не було б.

Книжка – найкращий приятель!

(Позичальня книжок Відділу ОУА „Самопоміч" у Ню Йорку)

Не знаю, чи є між нами люди, що не купували б книжок чи принаймні їх не читали б. А особливо українська людина, зокрема в наших часах, у т. зв. еміграційнім часі, на чужій землі, в чужім оточенні. Книжка — це око в світ, це — широкий обрій, що розкривається перед нами. Книжка ушляхетнює людину, виробляє інтелігенцію, розширяє світогляд людини. Маємо на увазі лише добру книжку, книжку талановитих письменників, особливо наших українських.

Не маємо самостійної держави, не маємо меценатів, не маємо забагато любителів книжки, а маємо між нами доволі письменників, що пишуть, бо мусять писати, бо це даний їм Богом дар. Та ба! Не лише пишуть, але ще й мусять відкладати на видання своїх творів зароблений на хліб гріш. Тим то в кожній українській культурній хаті повинна бути бібліотека творів українських письменників у першій мірі, а дитяча бібліотека обов'язково, бо „як Івась не навчиться, то Іван не зможе", як каже наше прислів'я.

Кожний культурний нарід має свої книгозбірні, позичальні. І ми також тут у Ню Йорку можемо похвалитися такою культурною станицею, а саме: при відділі ОУА „Самопоміч" вже від довших років існує позичальня книжок, з якої може користати українська громада ввесь круглий рік. По упорядкуванні й інвентаризації книжок виявилося, що маємо майже 2000 (дві тисячі) назв українських книжок, які раз-у-раз поповнюються новими творами.

Для вигоди позичальників визначено догідні години, а саме: вівтірки від 12-ої до 3-ої по пол., п'ятниці від 12-ої до 5-ої по пол. і суботи від 12-ої до 3-ої по пол. В тих днях і годинах позичальня відкрита для гостей. — Бо не хлібом єдино живемо —.

При тій нагоді прохаємо українських громадян дарувати до позичальні прочитані та невживані українські книжки для користування громадян, які не мають змоги книжки купити.

Ольга Соневицька
куль-освітня референтка

Про діяльність Інституту Модерного Мистецтва

Метою цієї статті є поінформувати українську громаду про успішну діяльність недавно основаного Українського Інституту Модерного Мистецтва в Чікаго, з надією, що це стане поштовхом для створення подібних інституцій в інших центрах Америки, а зокрема загального Музею Українського Мистецтва в Ню Йорку. В статті про Український Інститут Модерного Мистецтва, яка появилася в „Сучасності" (Січень, 1975), я вживала тільки посередні джерела, як каталоги виставок, звідомлення про запляновану діяльність Інституту та усні інформації. За час одномісячного перебування в Чікаго в лютому цього року я мала нагоду відвідати Інститут декілька разів і спостерігати його діяльність дещо ближче.

Інститут Модерного Мистецтва міститься в центрі української дільниці Чікаго та займає два поверхи будинку при 2247 Вест Чікаго Евеню. Його гарно освітлені залі успішно пристосовані до потреб виставок мистецьких експонатів. Однак, Інститут не є тільки приміщенням для виставок; він є також культурним осередком для частих зустрічів мистців та місцем, в якому відбуваються програмові імпрези, включно із літературними вечорами.

Я була особливо вражена, довідавшись, що існування цього незвичайно цікавого мистецького середовища завдячує тільки горстці відданих людей, які посвятили та дальше посвячають багато труду на перебудову та втримання приміщення, підготовлення виставок і каталогів, реклями та навіть чергування дижурів. На увагу заслуговує зокрема особлива посвята Василя Качуровського, Михайла Урбана та Олега Коверка, а найбільше мабуть мецената Інституту, д-р Ахиля Хрептовського, ентузіязм якого здається є мотивуючою силою Інституту.

Із пресового звідомлення з лютого 1972 року знаємо, що вже у його формуванні основоположники Українського Інституту Модерного Мистецтва плянували наголошувати авангардніші вияви в українському мистецтві. Каталоги із трилітньої активности Інституту є доказом того, що виставки які в ньому відбуваються, включають особливо великий відсоток безпредметного мистецтва, а зокрема скульптури. Із каталогів також помітно, що виставки відбуваються регулярно, що вони професійно оформлені та на наявно високому рівні. До цікавіших виставок належала мабуть виставка творів Олександра Архипенка (1973) та виставки українських мистців з Канади, твори яких є майже незнані в українських осередках Америки.

Крім живучости Інституту, як культурного середовища Чікаго, та високого рівня виставок, одним із важливіших його досягнень є те, що організатори зуміли звернути увагу американської мистецької критики на його діяльність. Тому виставки Інституту є рецензовані в таких передових часописах Чікаго як „Сан-Таймс" і „Чікаго Трибюн" і у мистецькому журналі „Артс Екземінер".

Така критика є переконливим показником ширшого зацікавлення активністю Інституту та того, що він є частиною не тільки українського, але й загального мистецького протиставити ізоляції інституту заслуговує на особливе підкреслення, коли його противставити ізоляції інших українських мистецьких середовищ Америки.

Серйозність задуму Українського Інституту Модерного Мистецтва можна також бачити у вже започаткованій високоякісній постійній збірці, які Інститут безперебійно побільшує. Ця збірка повинна стати важливою частиною загального Музею Українського Мистецтва, ідея якого покищо не полонила ні одної людини із візією д-ра Хрептовського, хоча в Ню Йорку є навіть „готове" приміщення на такий музей в Українському Інституті Америки.

В противагу до значних успіхів Інституту, його недоліки здаються особливо малими. Одначе, у гарно оформлених двомовних каталогах рівень висловлених ідей, мова вступів та часта неточність перекладів потребує уважнішого редагування. Знаю із особистого досвіду, що члени Інституту шукали допомоги мовознавців. Все ж таки, у випадку коли не можливо дістати компетентного вступу (до найкращих належить вступ В. Качуровського до виставки Константина Мілонадіса (1973) та вступ Марії Орхимович до виставки „П'ять канадських модерністів" (1972), Інститут повинен рішатися на форум інтерв'ю, як це ми бачимо у випадку виставки Рональда Костинюка (1973).

Факт, що Інститут існує вже декілька років майже без підтримки ширшої української чікагської громади, яка чомусь байдужа до незнаної їй активности багатьох мистців та до ширших мистецьких обріїв, які могли б для неї відкритися, заслуговує на спеціяльне відзначення.

Аркадія Оленська-Петришин

Загальні Збори Осередку СУМА в Ню Йорку

В суботу, 22 березня ц.р. відбулись в домі Організацій Українського Визвольного Фронту Річні Загальні Збори одного із більших осередків Спілки Української Молоді Америки ім. ген. хор. Т. Чупринки, який своєю многогранною працею, протягом 25-ти років існування, допомагає виховувати та зберігати українську молодь, що живе у великому місті Ню Йорку.

Збори розпочались у год. 8-ій вечора в присутності 168 осіб, членства СУМА, в переважаючій більшості молоді, вже вихованої у рядах СУМА.

До Президії вибрано: на голову Михайла Фурду, на заступника — Григорія Цебрія і на секретаря — Геню Кузьмович.

Звітували майже всі члени управи. Приємно було слухати, коли молоді референти, один за одним звітували за свою діяльність. А річна праця не була легкою. Осередок веде працю з багатьма роями, гуртками; опікується мистецькими одиницями і Школою Українознавства.

Осередок начисляє: сеніорів — 97 осіб, дружинників — 78 осіб, юнацтва — 369 осіб, та членів Батьківського Комітету — 216 осіб. Відділ юнацтва поділяється на 4 курені старшого юнацтва та станицю молодшого юнацтва. Із юнацтвом переводять сходини виховники — раз у тиждень, по роях. До кожного роя прикріплено двох виховників.

При осередку існують: дівочий хор „Жайворонки" (60 осіб), танцювальний ансамбль „Верховинці" (40 осіб), танцювальна група молодого юнацтва, (30 осіб), спортові гуртки, драматичний гурток, і Школа Українознавства, яка начисляє 138 учнів, з дванадцяти клясами та одинадцятьма вчителями.

Відбуто на протязі року 14 засідань управи, на яких вирішено ряд важливих, головно виховних, справ та унапрямлювано дію і працю осередку.

У своє 25-річчя, Осередок вислав в турне з концертами хор „Жайворонки" та танцювальний ансамбль „Верховинці" під керівництвом диригентів інж. Р. Степаняка і проф. М. Длябоги, та хореографа о. Гензи, до Чікаго, Клівленду - Парми, Детройту і Рочестеру.

Осередок був активним також у громадській праці, брав активну участь у сумівських всяких здвигах і злетах, в зустрічі укр. Америки і Канади на Оселі СУМА, активно включався в акцію оборони В. Мороза і нескорених в Україні, колядував на фонд юнацтва і Визвольного фонду, тощо.

Осінню 1974 року відбуто величавий бенкет, з гарною програмою, з нагоди 25-ліття існування Осередку. Комітет підготови бенкету перебрали на себе виключно молоді члени - дружинники, які вповні вив'язались з покладеної на них праці.

З приємністю треба відмітити факт, що нюйоркський Відділ юнацтва диспонує великою скількістю виховників і впорядників, які активно і віддано працюють з молоддю.

Батьківський Комітет та батьки юнацтва допомагають своєю працею Осередкові.

Із привітами на зборах виступали: дир. Школи Українознавства — проф. П. Андрієнко, Данчук — представниця Відділу Об'єднання Жінок — пані Сидор - Чарторийська, Відділу Бібліотекарів — мгр І. Кобаса, ТУСМ — Галя Климчук, 2-го Відділу ООЧСУ — В. Магаль, Української Народної Помочі — Марія Пятка. Головну Управу СУМА репрезентував Мих. Фурда. Після звітування відбулась ділова дискусія в якій порушено ряд справ, схвалено працю Осередку і уділено, на внесок Контрольної комісії, абсолюторію уступаючій управі.

На голову Осередку переобрано Корнеля Васглика, а до управи Осередку увійшли подруги і друзі: Б. Коваль — заступник голови і реф. дружинників, З. Гальковић — організаційний референт, П. Когут — Булавний, Стефан Грицковян і М. Вазиляк — секретарі, М. Корнага і В. Лавро — скарбники, С. Лавро — господарський референт, Є. Сидор-Чарторийська — зовнішні зв'язки, Христя Грицковян — культурно - осв. референт, Надя Данчук і В. Мачула — спортові референти, Леся Цебрій, Ірена Гошовська — преса і інформація, Б. Пилипів — реф. сумівських видань. Члени управи: В. Костик, Г. Цебрій, М. Сметанюк, Ніна Костик, Оля Коваль, Свят. Чарторийський, М. Варна, Е. Кузьмович, Ярослава Кукуруза і Галя Лев.

Контрольну комісію очолив Теодор Воляник, а Товариський суд Василь Яськів.

Треба відмітити, що на 26 членів управи, лише 5 є сеніорами, а 21 — це молоді дружинники, студенти університетів, які виховались в Осередку.

Це дає запоруку, що праця в Осередку буде і в будучому ефективно розвиватись.

Могутнім співом „Не пора" закінчено річні загальні збори Осередку — який носить велике і славне ім'я Головного Командира УПА ген. хор. Т. Чупринки - Шухевича.

Леся Цебрій

ВЕЛИКОДНІЙ БАЗАР СУА

Ню Йорк. — Управа 64-го Відділу Союзу Українок Америки інформує, що в п'ятницю, 2-го травня ц. р. від год. 1 до 4-ої по полудні в домівці СУА при 108, 2-га евеню (будинок „Самопомочі") відбудеться Великодній Базар. В продажу: домашнє печиво, писанки, тощо.

Юрій і Дана Мазуркевичі вдруге концертуватимуть в Торонті

Союз Українського Студентства Канади приготовляє для громади в Торонті другий виступ - концерт подружжя мистців - скрипалів з України, Юрія і Дани Мазуркевичів. Після першого концерту мистців, позитивне наставлення загально - канадських критиків, деканів музичних факультетів та диригентів симфонічних оркестр, викликало охоту ще раз послухати ці мистецькі сили. Таке наставлення є серед загально - канадської публіки, як і серед української громади — інформує Союз Українського Студентства Канади.

Концерт Юрія і Дани Мазуркевич відбудеться в Торонті, в суботу, 10-го травня 1975 р., о 8-ій годині вечора, в авдиторії Медикал Саєнсис Билдінг при Торонтонському університеті.

Після канадської концертової прем'єри в Торонті, критики торонтонської преси високо оцінили Мазуркевичів. Вілліям Литлер, критик „Торонто Стар", пише, що пара добре зіграна, грає із технічною певністю та музикальністю. Джон Креглинд, критик „Торонто Глоб енд Мейл", якого вважають як найбільш суворого критика музики в Канаді, дав Мазуркевичам високу оцінку. Він вважає, що Юрій і Дана Мазуркевичі зможуть продовжувати свої кар'єри тут, як професори і солісти. Сильна технічно гра Дани Мазуркевич, та ліричність і музичне відчуття Юрія Мазуркевича вказують на те, що вони високо стоять в музичних колах своєї нововибраної країни.

Дана і Юрій Мазуркевич викладатимуть музику на університеті Західнього Онтаріо в Лондоні, де вони одержали призначення. Обидвоє одержали цілий ряд пропозицій на працю солістів при кількох симфонічних оркестрах. Найповажніша пропозиція надійшла від диригента Гамільтонської фільгармонії, Бориса Бротта. Кілька днів тому, Юрій і Дана Мазуркевич підписали договір із Урсом Шнайдером, диригентом камерної оркестри Ст. Ґален у Швайцарії. З цією оркестрою вони відбудуть турне по містах Швайцарії в місяцях липні і серпні ц.р. В часі цього турне мають запрошення награти програми для радіових передач в Люзан і Люгано в Італії.

Під час подорожі до Ню Йорку кілька днів тому, було запроєктоване турне по ЗСА із прем'єрою в Ню Йорку у жовтні. Таксамо, є заплянований. Так само, є заплянований їхній вгступ на фестивалю в Ню Джерзі в червні.

Перед від'їздом до Швайцарії, солісти - скрипалі будуть виступати 12 липня ц.р. в Оттаві на Фестивалю Канади, прийнявши запрошення канадського уряду.

Квитки на концерт в Торонті можна набувати в українських книгарнях та в бюрі СУСК.

Сенат відкинув пропозицію зменшити видатки Уряду

Вашінгтон. — Сенат у вівторок, 29 квітня, 69-ма голосами проти 21-го відкинув пропозицію консервативних сенаторів під проводом республіканського сенатора Джеймса Баклі з Ню Йорку, щоб федеральний бюджет на наступний фіскальний рік був зменшений на 25 більйонів долярів і щоб були підвищені деякі податки. Консервативні сенатори твердили, що якщо їхні пропозиції будуть схвалені, то державний дефіцит наступного року виноситиме тільки 34.7 більйона долярів, замість передбачених 69 більйонів. Натомість більшість сенаторів, зокрема демократичний сенатор Едмунд Маскі з Мейну, заявили, що такі великі зменшення в державному бюджеті спричинилися б до зросту рівня безробіття із теперішних 8.7 відсотків до 12 відсотків всієї робочої сили, а також довели б до погіршення економічної рецесії, бо продукція країни набагато зменшилася б.

Сенат перший раз діяв згідно з новими правилами, проголосованими минулого року, щодо виготовлення державного бюджету. Минулорічний закон встановив, що від 1975-го року Конгрес виготовлятиме власні проєкти державного бюджету, а не тільки схвалюватиме чи відкидатиме бюджетові пропозиції Білого Дому. Закон також створив спеціяльні бюджетові комісії в обох Палатах Конгресу та спільну комісію, яка полагоджувала б розбіжності між пропозиціями обох Палат.

ОЛЕКСІ БАБІЄВІ

5 березня ц. р. українська громада в Чікаго попрощала і провела на місце вічного спочинку сл. п. Олексу (Олеся) Бабія, поета, письменника та дослідника літератури, який більше як півстоліття віддавав своє серце і перо службі рідному народові та його визвольній справі, залишивши своїм землякам цінну спадщину у вигляді повістей і збірок поезій, що з них і по його фізичній смерті буде промовляти до нас жива душа заслуженого мистця слова.

Олекса Бабій уродився 1897 року в селянській родині в селі Середнє, Калуського повіту, на галицькім Підкарпатті. Початкову освіту одержав у недалекому містечку Войнилові, середню — в Калуші, Чорткові та Львові, а вищу — в чеській Празі, яку завершив студіями в Українськім Вільнім Університеті званням доктора філософії. 17-річним юнаком зголосився до військової служби в леґіоні Українських Січових Стрільців. Але віденський уряд, обмежуючи числовий склад Леґіону, переніс багато стрільців до австрійських військових частин; Бабій опинився в 9-ім полку піхоти і був висланий на протиіталійський бойовий фронт. По розпаді Австрії в 1918 році вступив, як старшина, до Української Галицької Армії.

Влітку 1919 р. об'єднані українські армії, Наддніпрянська й Галицька, бравурним наступом підходили до Києва. Наступ проходив серед небувалого духового піднесення. Виступаючи в переполоху, розгромлені большевики запалили містечко Соколівку на Житомирщині. Спостерігаючи цей переможний воєнний похід і приймаючи в ньому активну участь, молодий старшина УГА, Олекса Бабій, скоряючись природному нахилові своєї душі, там, у лісі під Соколівкою, написав два вірші, два плоди свого захоплення величним історичним моментом. Тут він був свідком, як пліч-о-пліч з своїми наддніпрянськими братами йшли в бій частини бригади Українських Січових Стрільців під наказами своїх старшин. Обидва вірші, перший під заг. „На Київ" і другий „Привіт Січовим Стрільцям", були незабаром надруковані у військовій газеті „Стрілецька думка" в містечку Староконстантинові. То були перші друковані поезії Олекси Бабія, літературний дебют молодого, тоді 22-річного поета.

Від того часу його творче перо вже не знало спочинку. Після бравурного київського походу прийшли сумні часи, відступи і чотирикутник смерти, далі тотальне поневолення почетвертованої політичними кордонами Української Землі. Нелегке було завдання поета, що оспівував долю й недолю своєї батьківщини та рідного народу, що словами віри й надії на краще завтра намагався піддержати патріотичного духа своїх земляків, а для ворогів свого народу мав тільки бунтарні слова докору-прокляття.

Повернувшись по війні до Львова, працював як журналіст. В 1931 р. польський суд засудив його на 4 роки тюрми за участь у конґресі українських націоналістів у Відні. На початку Другої світової війни, коли совєтська армія захопила Західню Україну по Буг і Сян, перейшов зі Львова на захід і був шкільним інспектором на Підляшші і вчителем гімназії в Холмі. В останньому році війни виїхав до Німеччини, 4 роки прожив у таборах переміщених осіб у Мюнхені, а потім переселився до Чікаго, де по 25 роках перебування закінчив життя.

Творчість О. Бабія охоплює передусім жанр поезії, але писав він також прозою оповідання й повісті. Віршовані його твори сягають однаковою мірою як у царину лірики, так і епосу. Список окремих збірок його віршованих творів, зладжений за хронологічним порядком, такий: „Ненависть і любов" (1921 р.), „Поезії" (1923), „Гуцульський курінь" (1928), „За щастя оманою" і „Перехрестя" (1930), „Жнива" (1946), „Світ і людина" (1947) і „Повстанці" (1956). До цього дорібку треба ще добавити вірші-поезії, розсипані по періодиках: „Митуса", „Студентський вісник" (Прага), „Вісник" (Львів), „Національна трибуна" (Мюнхен) „Овид" (Чікаго) та ін.

До жанру мистецької прози належить збірка оповідань „Гнів" (1922), повісті з життя УСС „Перші стежі", а далі повісті „Останні" і „Дві сестри" (1938 і вдруге 1971). Польська цензура заборонила два твори Бабія, „Перехрестя" і „Гуцульський курінь". Большевицький режим, звичайно, засудив узагалі всю творчість Бабія, але під цим оглядом показовою є доля двох повістей, „Останні" та „Дві сестри". Засудивши у Львові наклади цих повістей у друкарні, большевики знищили їх без решти. Цей факт і відповідає на питання, чому деякі твори Бабія зовсім, або майже зовсім, невідомі українським читачам. Другу появу „Двох сестер" можна завдячувати лише тій винятковій обставині, що єдиний її примірник знайдено в Києві, в помешканні розстріляної німцями поетеси Олени Теліги й пізніше передано авторові.

На перших початках літературної творчости Бабій виявив деяку пов'язаність із однією з форм модерної поезії, символізмом. Символізм був в українській літературі після Першої світової війни досить поширений і мав показну групу своїх представників. Тож не диво, що він зачепив своїм впливом і молодого Бабія, який також шукав способів оспівувати по-новому поруви людської душі, любов і красу поезії.

Прізвище Бабія знаходимо на сторінках львівського літературного журнала „Митуса", що гуртував західньоукраїнських поетів, симпатиків символізму. Однак, шукаючи власних шляхів поетичного вияву, Бабій при символізмі довго не втримався. Історична доба важких змагань кликала його до праці й боротьби, коли поетичне слово, за словами Лесі Українки, повинно стати мечем, ще одним родом визвольної зброї, ще одним засобом активізації національної енерґії.

Традиція козацького героїзму дістала свіже поповнення — подвиг УСС-ів і київських СС-ів, боротьба українських армій, а далі підпільна діяльність і партизанські дії УПА. Тож поруч мотивів любовної лірики, поруч творів, пронизаних філософським спогляданням на світ, у тематиці Бабія з'явилися мотиви визвольної боротьби. В тому сила й чар літератури, що на її сторінках оживає минуле. У творах Бабія повторилися світлі моменти прогомонілої боротьби за волю, творче перо воскрешало в уяві недавні дні слави.

Олекса Бабій, активний борець за справу народу, свідомо вибрав собі такий літературний напрям, у якому його перо могло б віддати найкращу прислугу тій же справі: щоб найширші круги читачів, а передусім молодь, розуміли його твори, щоб в українську душу вникали без штучних перешкод творчі думки й ідеї — одним словом, щоб поезія, не перестаючи бути собою, не перетворилась у власність тільки обмеженого кола читачів, але щоб увійшовши в маси, могла сповняти свою суспільно-моральну освідомну ролю. Цим можна пояснити слова Олекси Бабія, що він, творячи свою поезію, не думав про ту чи іншу літературну моду, а шукав способів, щоб якнайбільше природно і приступно передати іншим те, що лежало в нього на серці. Тому Бабій мав завжди свого читача, мав його і між українськими інтеліґентами, і між селянами.

Ясні й переконливі, наче перевертані плугом скиби, слова його творів лунали на залях під час національних імпрез, розходились шепотом під час таємних сходин підпільників. Чули їх навіть свідки суду над Бабієм, де голосно читалися уривки з його „Гуцульського куреня", як один із доказових матеріялів польського прокуратора. Його твори пішли з ним разом на виґнання, щоб у таборах і на нових місцях поселення підтримувати духа рідних людей-еміґрантів. Еміґрантські настрої туги відбились і в творчості Бабія. Але це не безнадія, а тільки образ того, що живе в душі справжньої людини-патріота, позбавленої батьківщини.

Крім літературної творчости, Бабій проявив себе ще й у таких царинах праці пером, як критика і журналістика. Він був автором добре опрацьованих оглядів літературної діяльности М. Шашкевича, О. Ю. Федьковича, Уляни Кравченко, Олени Теліги й О. Ольжича. Ще у Львові вийшла окремою публікацією його розвідка про видатного літературознавця Миколу Федюшку-Євшана, а у львівському „Віснику" була надрукована довша розвідка про філософа Ніцше. В 1965 р. появилася в ЗСА друком його студія „Вілям Шекспір, життя і творчість". Працю журналіста виконував Бабій у таких львівських часописах, як „Діло" й „Українські вісті".

За фахом він учитель, але в шкільництві трудився недовго. Нагляд за організацією шкіл на Підляшші, гімназія в Холмі за німецької окупації, таборові гімназії в Карльсфельді та у Мюнхені (Фрайман), а в Чікаго школа українознавства „Учительської громади" — це місця його педагогічної праці.

І так за літературною працей та за важкою боротьбою з життям проминуло 56 років від того моменту, коли молодий поет під свист куль писав вірша „На Київ" — вірша, що став неначе провідним гаслом його творчости. І як характер творчости Бабія передусім громадський, наставлений на розбудження національного духа в рідні́м народі. Його творчість природна, без пози, без штучних ефектів — у ній сплелися гармонійно два елементи, людський і національний. У літературнім дорібку Бабія є і деякі твори для дітей.

Останні роки свого життя провів Бабій в самотині, майже нікуди не виходив, майже нічого не писав, зате багато читав. Опікувалися ним приятелі й добрі сусіди. Хоч сили його поволі залишали, смерть усе таки була несподіваною. Передостанній день його життя був подібний до попередніх, і тяжко було передбачити, що надходить кінець. Умер Бабій так самітно, як і жив. Умер 2 березня ц. р. на 78 році життя.

Р. Завадович

Загальні збори Окружної Ради Відділів СУА Нової Англії

Ню Гейвен, Конн. — В неділю, 6-го квітня ц. р. відбулися тут у залі церкви св. Михаїла загальні збори Окружної Ради Відділів Союзу Українок Америки Нової Англії. Збори відкрила молитвою голова Окружної Ради, Р. Яхницька. Присутні були делеґатки і членкині п'ятьох з усіх сімох Відділів Округи. Предсідницею зборів вибрано пані Скочдополь, а секретаркою І. Остапюк. Після схвалення порядку нарад і відчитання протоколу минулих зборів, слідували звіти управи та поодиноких референтур.

Найбільші осяги та діяльність проявила Окружна Рада на полі культурно-освітнім та зв'язків. Були також спроби зорганізувати нові відділи. З доходу святочного обіду і показу української ноші, з нагоди 50-ліття СУА, переслано 300.00 дол. на Дім СУА в Ню Йорку. Референтка зв'язків, М. Гижа поінформувала про свою діяльність з рамени Окружної Ради у так званій Етнічній Групі Стейту Коннектикат, котра, між іншим приготовляє нові підручники для публічних шкіл стейту, у яких будуть поміщені правдиві інформації про Україну, нашу історію і культуру. Пані Гижа рівнож репрезентує Окружну Раду у комісії, яка займається викладами української мови у Стейтовому Університеті.

Голова Контрольної комісії, пані Скочдополь, запропонувала уділити Управі абсолюторію, що й було зроблено.

Присутня на зборах, голова Централі СУА, І. Рожанковська у своїй промові виріжнила два головні завдання СУА у безпосередній будучності. Одне - це справа приєднання нових членів, а друге підготовка до святкувань 200-ліття Америки. Пані Рожанковська рівнож подала деякі зауваги щодо діяльности референтур.

Голова Номінаційної комісії С. Горбата відчитала листу кандидатів до управи, до якої увійшли: Л. Фіцалович — голова, М. Клюфас і Г. Гаврей — містоголова, З. Сивак — секретар, М. Томоруг — скарбник; референтки: культурна — С. Горбата, виховна — Д. Брочинська, організаційна — О. Зінич, зв'язкова — М. Гижа, пресова — Н. Троян; Контрольна комісія — Р. Яхницька, М. Гижа і М. Рудницька.

Новообрана голова, Л. Фіцалович подякувала за довір'я і просила про співпрацю. Збори закрито молитвою.

В часі перерв присутні мали нагоду користати з перекуски, котру приготовили пані М. Рудницька і М. Кульчицька при співпраці місцевих відділів.

Н. Т.

Економічний дорадник Білого Дому передбачує продовження рецесії

Ню Йорк. — Елен Грінспен, голова Ради Економічних Дорадників Білого Дому, у понеділок, 28 квітня, заявив, що хоча є деяке сповільнення у спаді економіки, в порівнянні з кількома попередніми місяцями, то економічна рецесія ще не дійшла до найгіршого пункту. Але Грінспен не виявив великого стурбовання, заявляючи, що економічна ситуація почне поліпшуватися правдоподібно десь в другій половині року. Із цією прогнозою погоджується ряд чільних економістів, які працюють для Уряду, а також багато економістів із приватного сектора. Грінспен сказав, що індустрія та інші підприємства ще не позбулися великих запасів продуктів. Коли різні сектори економіки позбудуться непроданих запасів, то продукція знову зросте, що спричиниться до поліпшення економічної ситуації. Промовляючи на 8-ій річній Конференції Інституцій-Інвесторів, Грінспан твердив, що економічна рецесія ще погіршуватиметься десь до липня цього року, а після того передбачається загальне поліпшення в економіці країни.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНАСТАЗІЯ ПАДУЧАК — членка УНС Т-ва УНДім Відд. 316 в Рочестері, Н. Й. померла 20 лютого 1975 р. на 82 р. ж. Нар. в Серинках Середніх, п. Рогатин і стала членкою УНС 1940 р. Полишила в смутку сина Петра, невістку і внуків. Похорон відбувся 22 лютого ц. р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Рочестері, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ІВАН НАБЕРЕЖНИЙ, член УНС Відд. 253 Т-ва ім. Івана Франка в Лудлов, Масс., помер 16 лютого 1975 р. на 65 р. ж. Нар. в Пасейку, Н. Дж. і став членом УНС 1936 р. Полишив у смутку дружину Катерину, сина Івана дочку Маріяну, 2 внуків. Похорон відбувся 19 лютого ц. р. на цвинтарі Гілкрест Парк в Спрінґфілд, Масс.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Фіцик, секр.

АЛЕК СТАЛЕНИЙ — член УНС Відд. 49 Б-ва св. Арх. Михаїла в Торонті, Канада, помер 26 січня 1975 р. на 88 р. ж. Нар. в Україні і став членом УНС 1952 р. Полишив у смутку дружину Юстину, 3 доньки, 8 внуків і 12 правнуків. Похорон відбувся 29 січня ц. р. на цвинтарі св. Хреста в Торонті, Канада.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЯРОСЛАВ ПИНДУС, мґр прав, член УНС Відд. 27-ий Т-ва Орлик в Нюарку, Н. Дж., помер 20 грудня 1974 р. на 63 р. ж. Нар. в с. Лисинцях, пов. Станиславів і став членом УНС в 1955 р. Полишив у смутку дружину Романну, сина Романа Ярослава та родину. Похорон відбувся 23 грудня 1974 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Л. Олесницька, секр.

МАРІЯ КУРЦО, членка УНС 280 Відд. в Скрентоні, Па., померла 23 лютого 1975 р. на 58 р. ж. Нар. в Ютиці, Н. Й. Полишила в смутку мужа Андрія. Похорон відбувся 26 лютого ц. р. на цвинтарі св. Михайла в Скрентоні, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Рубльовський, секр.

ДМИТРО КУЛИК, член УНС Б-ва св. Юрія 379 Відд. в Чікаго, Ілл., помер 29 липня 1974 р. на 67 р. ж. Нар. в с. Перегінську, Україна і став членом УНС 1950 р. Полишив у смутку дружину Анну, синів: Ярослава і Михайла, дочок: Маґду і Ольгу та родину. Похорон відбувся 2 серпня 1974 р. на цвинтарі св. Миколая в Лейден Тавншип, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Сеньків, секр.

МАРІЯ ПАВИН, членка УНС Відд. 158 Т-ва ім. Б. Хмельницького в Брукліні, Н. Й., померла 28 серпня 1974 р. на 65 р. ж. Нар. в Ню Йорку, Н. Й., і стала членкою УНС в 1942 р. Полишила в смутку: 4 дочки — Юлію, Маріянну, Марію, Анну і 9 внуків. Похорон відбувся 31-го серпня 1974 р. на цвинтарі Кальварія, Квінс, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
О. Саноцький, секр.

ІВАН ШАНДРОВСЬКИЙ — член УНС Відд. 55 Б-ва св. Михаїла в Балтіморі, Мд., помер 9 лютого 1975 р. на 57 р. ж. Нар. в Балтіморі, Мд. і став членом УНС в 1935 р. Полишив у смутку сестру Марію та родину. Похорон відбувся 12 лютого ц. р. на цвинтарі св. Хреста в Балтіморі, Мд.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

КАТЕРИНА ЖЕНЧАК, членка УНС Відд. 364 в Клівленді, Огайо, померла 31 січня 1975 р. на 75 р. ж. Стала членкою УНС в 1934 р. Полишила в смутку синів: Івана, Стефана і Тараса, доньку Патрицію, 12 внуків, братів Івана і Юліяна, сестру Марію. Похорон відбувся 3 лютого 1975 р. на цвинтарі св. апп. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Владика, секр.

МИКОЛА ЛЕНЧИК — член УНС Відд. 83 Т-ва ім. Івана Франка в Філядельфії, Па., помер 12 лютого 1975 р. на 54 р. ж. Нар. у Філядельфії, Па. і став членом УНС 1964 р. Полишив у смутку дружину Доріс, дітей: Доріс, Никому і Дебру, маму Паллину і брата Володимира. Похорон відбувся 17 лютого 1975 р. на цвинтарі Гіллсайд в Рослин Монт. Ко., Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

СИЛЬВЕСТЕР ПОМИВКА — член УНС Відд. 336 Т-ва Сокіл в Клівленді, Огайо, помер на 51 р. ж. Нар. в Гезелтон, Па. і став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Елизавету, маму Анну, брата Теодора, 5 дітей: Віл, Михайло, Джамс, Баб, Іван. Похорон відбувся 31 березня 1975 р. на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Кисіль, секр.

ВІЛЛІЯМ НИСКОКЛОН — член УНС Відд. 46 Т-ва Воли в Ню Йорку, Н. Й., помер 27 листопада 1974 р. на 79 р. ж. Нар. в с. Голгочу, пов. Підгайці і став членом УНС в 1929 р. Полишив у смутку дружину Марію і 2 дочки. Похорон відбувся 2 грудня 1974 р. на цвинтарі св. Чарла в Пайнлавн, Л. Ай.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ТАРЗАН, Ч. 7295. Тарзан перериває свою розповідь

Наразі вистачить з вас, діти!... Думаю, що це добре місце закінчити першу частину моєї розповіді...

Ой!

Ні!

Ще трошки!

Ну, діти... Ми повинні бути вдячні Тарзанові, що він і так багато нам розказав про свою цікаву молодість... Тепер вам треба йти спати!

Але Тарзан забере із собою Іта і ми вже ніколи не почуємо решти його розповіді!

Я післав депешу до Момбуцці, що Іто є тут зі мною... Отже, поки ми не почуємо від них, то останемося тут!